

חרומות

בשעות הקטנות של הבוקר, כשאח רוני יושבי בתי-הקפה של רחוב דיזינגוף משתרכים לבתיהם, יש סיכויים רבים שתמצא ביניהם נערה קטנה בעלת תסרוקת בלונדית מוגבהת.

אלא שלא כמותם, אין יעל גורפינקל (24) חוזרת מהביכר האנושי שבצל אורות הניאון המרצדים. כשהיא נועלת את דלת דירת הקרקע שלצד קולנוע ארמונות-היהודים, היא נפרדת מעולם פרטי ומיוחד — מביכר ה"קרמיקה שלה.

שם, בשלושה חדרים עמוסי איצטבות וארונות, שוכנים היצורים עמם מבלה יעל לעיתים קרובות את הלילה — צפורים, סוסים, מסכות מחייכות, קונסטרוקציות מופשטות וסתם כלים כמו קערות, אגרטי לים, צלחות וקוביות. חלקם אפורים-חומים, כצבע החומר ממנו עוצבו זה עתה. אחרים

בר ויעל היתה טובעת בהם. "מאו אפשר לקנות אותי בפרח", היא מגלה.

רבש ועקיצות

אם תחוש אמנותית או כשרון יצירה אמנותי באים בתורשה, הרי ש"יעל ירשה זאת מסבה. הוא היה יהודי דתי בפולין, ותחושתו האמנותית זרמה ב-

עם סמן ביד מזכרת מתקופת השירות בצה"ל — יעל גורפינקל (ימין) מול חברה בעת אימוני הטירונוט. את רוב תקופת השירות הצבאי עברה יעל כפקידה במטכ"ל מבלי להפסיק גם אז את התעסקותה בשטח הקרמיקה.

מבריקים ונוצצים בשלל צבעים. זהו עולם של צורות וגוונים, שאת בריאתו מתדשת יעל מדי יום.

"אפשר לקנות בפרח"

אם רוצים אפשר לחפש את רא שית בריאתו של אותו עולם הרבה שנים לאחר, במושב עובדים שקט ואידיש אלו, עיוורוד שבגוש תל-מונה, בבית גדול ומזוה, מוקף גן ענקי, שצמחייתו סבוכה. האב, חקלאי ובעל נגריה, הביא עמו את תכנית הבית מגרמניה. בהצר הבית היה בור סיד ריק וגדול, מכוסה בסבך של שיחים מטפסים, שיצרו מעליו מעין סוכה. כשאבא ואמא היו עסוקים בעבודתם, הייתה יעל הקטנה נוהגת להחליק למעמקי רחוקה מעיני אדם, מוסתרת אפילו מהשמש, היתה שוהה שעות בבור, שהפך להיות "הבור שלי". באצבעותיה הקטנות היתה מגרדת את שריוני הסיד, ומעצבת אותם לצורות דמיוניות ילדותיות.

אחרי-כך, בגן הילדים, כה התפעלו מכשרון הכיור שלה, עד שערכו תערוכות מיוחדות של יצירותיה. הילדה נמוכת הקומה כיירה בעיקר דברים גדולים. חולשה זו לדברים גדולים ניכרת עד היום. אין היא יכולה לעסוק ביצירות קרמיקה מיניאטוריות כי חרוזים ותכשיטים, מעדיפה מבנים מסיביים וגדולים. ואם היא אוהדת ספורט, הרי זה ספורט הענקים — כדורסל, מעריצה גל-הבת של הפועל תל-אביב. אבל אז העריצה דובים. דובים גדולים מחימר, מצויידים באביזרים שימושיים כמו שולחנות וכסאות.

מלבד הבור היה ליעל גם הר שלה. כמו הבית הגדול עם הגן הענקי, שכיום הוא נראה קטן מאוד, כך גם ההר לא היה בעצם אלא גבעה קטנה, בדרך תל-מונה, לשם היתה נודדת יום-יום לבית-הספר האזורי. ההר שלה היה מכוסה תמיד פרחי

בתנור

גדולה, שלושה חדרים עם כל הנוחיות ב"רחוב מרכזי, רכשו ציוד הכולל תנור שריפה גדול, ויעל הפכה לבעלת סטודיו משלה.

שם היא עושה הכל בעצמה, החל מהריכת החימר היסודי, יצירת הרכבי הצב"עיים, שהם סוד מקצועי הידוע רק למעטים, וכלה בעיצוב המוצרים.

שלושה ילדים-ארזים

ה משהו הנע בין אמנות לאומנות, אמרת יעל על מקצועה, "אלא שבקר" מיקה יש פחות תנועה, זה משהו יותר דקורטיבי. צריך ללמד את הקהל לאהוב את זה."

וכבר היא עומדת ללמד את הקהל. רא"ש שה גודש תכניות. הנה חדר אחד יהפוך לגלריה עם הלון ראוה. שם יוצגו המוצרים המוגמרים. אבל לא רק זה. ציורים ופסלים, אמנים צעירים ובלתי מוכרים, שירצו להציג את יצירותיהם — יוכלו להציג אותן שם. מהגלריה אפשר יהיה לראות כיצד היא מפסלת את תבניות הקרמיקה שלה, שולפת תבניות מתוך התנור, או יוצרת את הצבעים במכונת הטחינה המיוחדת. ביכר הקרמיקה הפרטי שלה יצא באופן כזה לרשות הרבים.

בגיל בו צעירות אחרות עוסקות בעיקר במציאת התן ראוי, חילמת יעל על נסיעת לימוד והשתלמות. עלימנת שתוכל ליצור תמונות ואפילו קירות של קרמיקה. אני רוצה שלושה ילדים-ארזים, שיהיו גבוהים ושאוכל להרביץ מכות לכולם, חזקים כא ליה, היא אמרת. אבל זה, לא לפני שיוכלו כל ילדי הקרמיקה שלה.

ליד התנור יעל ליד תנור האפיה לקרמיקה שלה. מאחר שזרם הכוח החשמלי מופעל רק בלילה, היא מבלה לילותיה ליד התנור.

יעל גורפינקל

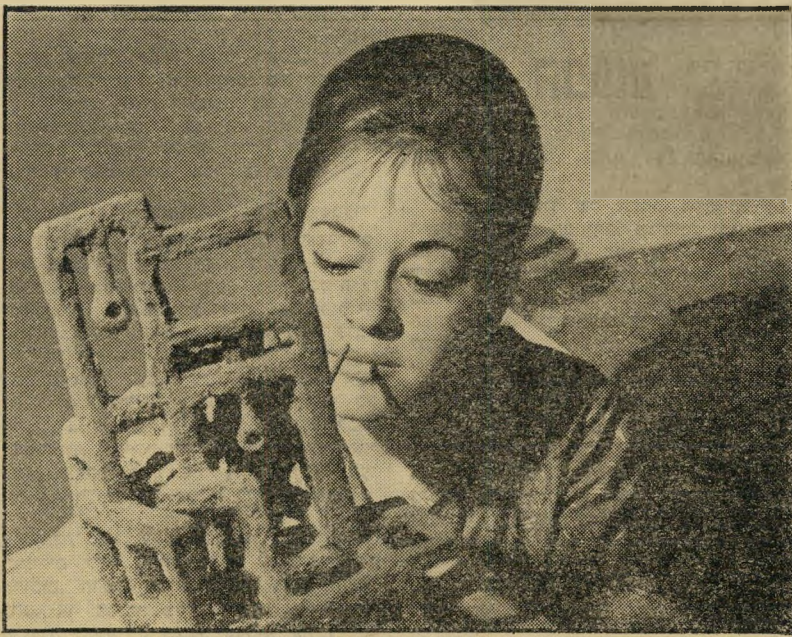
גורפינקל האב גידל דבורים בעין-זורה, וגם כאשר עונה המשפחה את המושב ר"עברה לתל-אביב, בהיות יעל בת שמונה, הוא נשאר כחרן, רדה דבש במכתרת בתל-ליוניסקי ובבית גימל. יעל נעקצה לא אחת כשהיתה משתפת ברדיה. אולם בכל זאת נשארו זכרונות טובים. בעיקר בזכות התקופה שאחרי הרדיה. אז, כמו אחרי עונת הגז אצל הגוזים, היתה המשפחה חוגגת בפיקניק ארוך ובטיולים בחיק הטבע. זה היה הרקע ממנו באה יעל אל הקרמיקה, כשהיתה בת 15. יתכן שהפגישה הראשונה היתה במיקרא סטודיו, גלריה קטנה ברחוב אלנבי, בה מוצגות יצירות אמנות ובה אפשר לשבת ולקרוא על אמנות, שם היתה יושבת בשעות הפנאי שלה. פעם הציגו בגלריה מוצרי קרמיקה של כהנא וקצת אחרי זה החליטה יעל שגם היא רוצה לעסוק בזה.

"מבכנת את הראש"

במשרד החינוך, שם הלכה להתעניין היכן ללמוד קרמיקה, עמד תור גדול של מורות. הפקידה צעקה עליה: "לדה, אל תבלבלי את הראש!" יעל מצאה לבד כתובת של אשה מפורסמת, שהוריקה חלמידים ב"מקצוע זה. דמי הלימוד היו 15 לירות, המון כסף. בבית, למרות גילויי ההבנה, התנגדו תחילה. והיה זה האח הגדול שהוציא את הסכום מכיסו, איפשר ליעל ללמוד במשך שנה.

אחרי זה למדה פיטול במכון על שם אבני, ועוד בטרם גמרה בלבה במה תעסוק, מצאה עצמה במדי חיילת. היא לא היתה לוחמת גדולה, מהסוג שמצהיר הצהרות על לחימה בערבים עם סטנים ביד. בסך-הכל פקידה במטכ"ל, קרוב לבית, כדי שתוכל ל"התעסק בפיטול ובקרמיקה.

פקידה במשרד פירסום היה השלב הבא בקריירה של יעל, אבל רק בשעות ה"יום. בערבים היתה מבקרת בסטודיו של משה ("מיקי") קרייזלר, הונגרי שהעמיד דור של אמני קרמיקה. אצלו למדה ועבדה, עד ש"הציע לה להפוך לשותפתו. יחד יצרו מוצרי קרמיקה מסתוריים, מאלה הניצקים ל"תוך תבניות. וכעבור שנה, או משהו כזה, כבר עמדה כרשות עצמה. אבא שכר דירה

קצת מופשט

באולפנה צובעת יעל קונסטרוקציה מופשטת מחימר. אחרי העיצוב מוכנסת התבנית לתנור, נצבעת ומוחזרת שוב לתנור. שם, בטמפרטורה של כאלף מעלות, היא מקבלת את צורתה הסופית. מוצרים אילו, הם לדבריה, "משהו הנע בין אמנות לאומנות", שצריך ללמד את הקהל לאהוב אותם.